

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/85/2022
Identifikačné číslo spisu:	6912216746
Dátum vydania rozhodnutia:	26.09.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Ján Šikuta
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:6912216746.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Y. W. O., bývajúceho vo H., B. S. č. XXXX/XXX, zastúpeného Aequitas s.r.o., advokátskou kanceláriou, so sídlom v Banskej Bystrici, Dolná 19, IČO: 36 628 841, proti žalovaným 1/ W. B., bývajúcemu v S., B. XX, 2/ B. B., rod. Č., bývajúcej v S., B. XX, 3/ X. B., rod. B., bývajúcej v M. č. XX, 4/ W. S., bývajúcemu v Q. - sídlisko, C. XXX/XX, 5 /W. S., bývajúcemu v D., S. XXX, 6/ H. X., rod. Č., bývajúcej na neznámom mieste, 7/ W. S., bývajúcemu na neznámom mieste, 8/ Y. W. S., bývajúcemu v S., U. XX, 9/ W. S., bývajúcemu na neznámom mieste, 10/ Y. S., bývajúcej v V., Š. X, 11a/ Ľ. N., rod. S., bývajúcej v M., C. XXX/XX, 11b/ W. S., bývajúcemu v Š. M. XX, 12/ W. S., rod. Č., bývajúcej na neznámom mieste, 13/ A. S., rod. A., bývajúcej v N., M. XXX, 14/ B. Č., bývajúcej na neznámom mieste, 15a/ A. Č., rod. Č., bývajúcej v I., I. C. XXX, 15b/ B., Č., bývajúcemu v I., I. C. XXX, 16/ B. Č., bývajúcemu v N., B. U. Š. XXX, 17/ H. N., bývajúcej v N., M. XXX, 18/ B. I., bývajúcemu v N., A. XXX, 19/ Y. I., bývajúcemu v N., B. XXX, 20/ M. I., bývajúcemu na neznámom mieste, 21/ O. I., bývajúcemu v T., D. XX, 22/ W. B., bývajúcemu na neznámom mieste, 23/ H. B., rod. S., bývajúcej na neznámom mieste, 24/ W. M., bývajúcemu na neznámom mieste, 25/ W. M., bývajúcemu na neznámom mieste, 26/ M. M., bývajúcemu na neznámom mieste, 27/ W. M., rod. I., bývajúcej na neznámom mieste, 28/ B. A., rod. M., bývajúcej na neznámom mieste, 29/ B. Š., rod. Q., bývajúcej v M., A. XXX, zastúpenej splnomocneným zástupcom R. J., bývajúcim v S., B. C. XXXX/X, 30/ B. J., rod. J., bývajúcej v S., B. C. X/XX, žalovaní bývajúci na neznámom mieste sú zastúpení Slovenským pozemkovým fondom, so sídlom v Bratislave, Búdková 36, o obnovu konania, vedenom na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 7 C 129/2012, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 13. apríla 2018 sp. zn. 14 Co 54/2018, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žiadna strana sporu nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej tiež „odvolací súd“) uznesením z 13. apríla 2018 sp. zn. 14 Co 54/2018 potvrdil uznesenie Okresného súdu Rimavská Sobota (ďalej len „súd prvej inštancie“) z 23. júna

2015 č. k. 7 C 129/2012-263, ktorým žalobcovi zamietol návrh na obnovu konania. Súd prvej inštancie, zhodne spolu s odvolacím súdom, bol toho názoru, že žalobcom nebol preukázaný dôvod obnovy konania v zmysle § 228 ods. 1 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) účinného v čase rozhodovania súdu prvej inštancie. Oba sudy mali z vykonania dôkazov za preukázané, že žalobcom predložené listinné dôkazy neboli spôsobilými, nakoľko tieto boli objektívne dostupné už v čase pôvodného konania, a preto žalobca mal možnosť o nich vedieť, zistiť ich, označiť a použiť.

2. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca, ktorý vo svojom dovolaní namietal jednak to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie a rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe (§ 421 ods. 1 písm. a/ Civilného sporového poriadku - ďalej len „CSP“), ďalej namietal, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP). Dovolateľ tiež namietal, že odvolací súd nepostupoval v súlade s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. januára 2018 sp. zn. 1 Cdo 148/2017, keď pokračoval v konaní s dedičmi 11a/ (dcéra poručiťky) a 11b/ (syn poručiťky) po zomrelej žalovanej 11/ (i keď dovolateľ tento dovolací dôvod riadne neoznačil zákonným ustanovením, len ho opísal, tak ako je vyššie uvedené, je potrebné vychádzať z obsahu dovolania, preto dovolací súd mal za to, že ako dovolací dôvod namieta tiež § 420 písm. b/ CSP - ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu).

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „dovolací súd“ alebo „najvyšší súd“) uznesením zo dňa 29. júna 2020 sp. zn. 1 Cdo 255/2019 dovolanie odmietol v zmysle ustanovenia § 447 písm. c/ CSP a žiadnej zo strán sporu nepriznal náhradu trov dovolacieho konania.

3.1. Vo vzťahu k prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP najvyšší súd s poukazom na § 421 ods. 2 CSP v súvislosti s ustanovením § 357 písm. c) CSP dospel k záveru, že dovolanie sťažovateľa nie je prípustné.

3.2. K uplatnenému dôvodu prípustnosti podľa § 420 písm. b) CSP najvyšší súd uviedol, podrobne chronológiu toho, kto bol pôvodná žalovaná 11), kto bol jej právnymi nástupcami, označil rozhodnutie, ktorým sa pokračovalo s právnymi nástupcami poručiťky a uviedol, že z predmetného osvedčenia o dedičstve vyplývalo (č. l. 359, 361 a 362 spisu), že dedičia uzavreli dohodu o vyporiadaní dedičstva, ktorú dohodu aj bližšie vysvetlil. Najvyšší súd uzavrel v rámci dôvodu prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. b/ CSP, že pokiaľ odvolací súd považoval za stranu konania aj žalovaného 11b/ (jeden z právnych nástupcov po pôvodnej žalovanej 11/), nevykazuje jeho postup a rozhodnutie znaky procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. b/ CSP, na ktorú by bolo potrebné z pohľadu dovolacieho dôvodu § 420 písm. b/ CSP vziať zreteľ, nakoľko nejde o otázku procesnej povahy, ale o otázku vecnej legitímácie, čo je vecou hmotného, nie procesného práva. Uvedená vada preto nezakladala prípustnosť dovolania.

3.3. K dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP dovolací súd, okrem iného, uviedol, že uznesenie odvolacieho súdu je dostatočne odôvodnené, je z neho zrejmé, z ktorých dôkazov a skutočností krajský súd vychádzal, akými úvahami sa riadil a aké závery zaujal k právnemu posúdeniu veci.

3.4. Vyššie uvedeným bodom sa najvyšší súd v predmetnom dovolaní venoval detailnejšie (porovnaj sp. zn. 1 Cdo 255/2019, resp. č. l. 631 tohto spisu), tu ich pre praktickosť uviedol len stručne a vecne.

4. Na základe žalobcom podanej ústavnej sťažnosti proti predmetnému uzneseniu dovolacieho súdu Ústavný súd SR (ďalej aj „ústavný súd“) nálezom zo 17. marca 2022 sp. zn. I. ÚS 334/2021-52 rozhodol, že základné právo sťažovateľa/žalobcu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 255/2019 z 29. júna 2020 bolo porušené. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 255/2019 z 29. júna 2020 zrušil a vrátil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie a Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky uložil povinnosť nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume 450,29 eur a zaplatiť ich jeho právnemu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti nevyhovel.

4.1. Ústavný súd sa stotožnil s tvrdením sťažovateľa a poukázal na to, že uznesenie okresného súdu z

23. júna 2015 o zamietnutí jeho návrhu na obnovu konania podľa § 234 ods. 1 OSP bolo meritórnym rozhodnutím, ktoré zodpovedalo v súčasnosti účinnému a platnému § 414 CSP a nešlo o uznesenie o odmietnutí žaloby na obnovu konania podľa § 413 ods. 1 CSP. Svoje tvrdenie doplnil nasledovne. Podstatným pre prijatie tohto záveru bol fakt, že okresný súd návrh sťažovateľa na obnovu konania zamietol po vykonaní dokazovania a nariadení pojednávania vo veci, teda predmetný návrh nepochybne vecne prejednal a nezamietol ho iba z procesných dôvodov. Z tohto dôvodu nie je možné ani uznesenie krajského súdu z 13. apríla 2018 považovať za procesné rozhodnutie o odvolaní proti uzneseniu súdu prvej inštancie o odmietnutí žaloby na obnovu konania podľa § 357 písm. c) CSP, proti ktorému zákon dovolanie explicitne nepripúšťa (§ 421 ods. 2 CSP), tak ako to najvyšší súd naznačil citáciou ustanovení Civilného sporového poriadku v napadnutom uznesení (body 15 až 17) a následne výslovne konštatoval vo svojom vyjadrení k ústavnej sťažnosti. Nič na tomto závere nemení ani skutočnosť, že krajský súd o odvolaní sťažovateľa rozhodol formou uznesenia, hoci ústavný súd dodáva, že ak aplikoval princíp okamžitej aplikability Civilného sporového poriadku, ako to sám uviedol (bod 25 uznesenia krajského súdu), mal rozhodnúť rozsudkom. Forma daného rozhodnutia však pre posúdenie toho, či rozhodnutie krajského súdu bolo vylúčené z dovolacieho prieskumu, nemala žiaden význam.

4.2. V závere nálezu ústavný súd uviedol nasledovné. Po vrátení veci je najvyšší súd povinný opätovne rozhodnúť o dovolaní sťažovateľa v časti namietaného nesprávneho právneho posúdenia podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP s tým, že podľa § 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde je viazaný právnymi názormi ústavného súdu vyjadrenými v tomto náleze. Na tomto mieste však ústavný súd súčasne upozorňuje, že jeho kasačné rozhodnutie neprejudikuje budúce rozhodnutie najvyššieho súdu o dovolaní sťažovateľa v časti uplatneného dôvodu prípustnosti podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP (s výnimkou záveru o nesprávnej aplikácii § 421 ods. 2 CSP). Ústavný súd teda nemá v žiadnom prípade ambíciu hodnotiť, či by malo byť dovolanie sťažovateľa posúdené ako prípustné z hľadiska naplnenia predpokladov podľa § 421 ods. 1 CSP a následne meritórne prejednané. Uvedené je vecou najvyššieho súdu, ktorému prináleží posúdiť, či sú splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v § 432 až § 435 CSP.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) opätovne, viazaný názorom ústavného súdu, vec preskúmal, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné odmietnuť.

6. Keďže ústavný súd nálezom zo 17. marca 2022 sp. zn. I. ÚS 334/2021-52 rozhodol, že základné právo sťažovateľa/žalobcu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. I Cdo 255/2019 z 29. júna 2020 bolo porušené, a teda rozhodol, že najvyšší súd bude povinný opätovne rozhodnúť o dovolaní sťažovateľa v časti podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP, najvyšší súd sa bude preto zaoberať a opätovne rozhodovať len o tomto dovolacom dôvode (a v zmysle tohto nálezu), nakoľko vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti ústavný súd sťažovateľovi nevyhovел.

7. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7.1. Podľa ustanovenia § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu (písm. a/), ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená (písm. b/), alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (písm. c/).

7.2. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v

konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je procesnou povinnosťou dovolať vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 421 CSP v spojení s § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolať vymedzil v dovolaní uplatneným dôvodom prípustnosti dovolania.

7.3. Otázkou relevantnou z hľadiska ustanovenia § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie alebo aplikácie Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine) alebo otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii alebo interpretácii procesných ustanovení). Dovolať súd zároveň zdôrazňuje, že dôvody prípustnosti dovolania podľa § 421 CSP sa vzťahujú výlučne na právnu otázku, riešenie ktorej viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu. Právna otázka, vyriešenie ktorej nemalo určujúci význam pre rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia.

8. Žalobca prípustnosť dovolania, v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, odôvodňoval najmä tým, že súd dospel k nesprávnemu záveru, že v konaní nebolo preukázané naplnenie zákonných podmienok pre obnovu konania podľa ustanovenia (v tom čase) § 228 ods. 1 písm. a/ OSP (súčasný znenie ustanovenia § 397 písm. a/ CSP), napriek tomu, že v konaní dostatočne preukázal splnenie podmienok pre povolenie obnovy konania a mal za to, že ním predložené listinné dôkazy sú spôsobilým dôvodom obnovy konania. Podľa dovolať listiny predložené k návrhu na obnovu konania boli novými dôkazmi, ktoré bez vlastnej viny nemohol použiť v pôvodnom konaní a tieto listiny mohli privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Nesprávnosť právneho posúdenia súdov preto žalobca videl v tom, že súdy uvedené listiny nepovažovali za nové dôkazy v konaní, nakoľko tieto si žalobca mohol hocikedy vyžiadať od Okresného úradu katastrálneho odboru. Žalobca však tvrdil a v dovolaní to i uviedol, že listinné dôkazy nemal možnosť zistiť, označiť, ani použiť v pôvodnom konaní, keďže o týchto listinách nevedel, nemal ich k dispozícii, a preto ich ani v pôvodnom konaní nemohol použiť. Mal za to, že i keď listinné dôkazy v čase pôvodného konania existovali a boli by na požiadanie vtedajšou správou katastra účastníkovi pôvodného konania vydané, tak to neznamena, že ich žalobca mohol použiť v čase pôvodného konania. Uvedené zdôvodnil tým, že v zmysle ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu nemožnosťou použiť dôkaz v pôvodnom konaní nie je mienená len možnosť označiť dôkaz, ale aj nemožnosť ho predložiť účastníkom konania.

8.1. Dovolať uviedol, na podporu svojich tvrdení tri rozhodnutia najvyššieho súdu, a to konkrétne sp. zn. 2 Cdo 96/2008, 5 Cdo 4/2001 (R 26/2002) a 4 Cdo 18/2010.

9. K vyššie uvedenému najvyšší súd opäť podčiarkuje význam „právnej otázky“, a konkrétne nasledovné. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia odvolacím súdom od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Ide tu o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov odvolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu“. Dovolať súd k tomu v rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 6/2017 (podobne tiež v rozhodnutiach sp. zn. 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 235/2016, 4 Cdo 95/2017, 6 Cdo 123/2017 a 7 Cdo 140/2017) uviedol, že v dovolaní, ktorého prípustnosť sa opiera o § 421 ods. 1 písm. a) CSP, dovolať by mal: a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) vysvetliť (a označením konkrétneho stanoviska, judikátu alebo rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, c) uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená.

10. K spôsobu, ktorým žalobca v danom prípade odôvodňuje prípustnosť dovolania, najvyšší súd uvádza, že rozhodnutiu všeobecného súdu v civilnom sporovom konaní spravidla predchádza riešenie celého radu procesnoprávných a hmotnoprávných otázok s rôznym významom pre rozhodnutie. Na podklade ich postupného riešenia civilný súd niektorým otázkam priznáva relevanciu, iné posudzuje z pohľadu významu pre svoje rozhodnutie ako bezvýznamné. Právna otázka relevantná podľa § 421 ods. 1

CSP musí byť preto v dovolaní vymedzená jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom, ktorý dovolaciemu súdu umožňuje prijať záver o tom, konkrétne o ktorú otázku dovolateľovi ide a či vo vzťahu k nej je daná prípustnosť (a v prípade prípustnosti aj dôvodnosť) dovolania. Je potrebné si uvedomiť, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, nie „ďalšie odvolanie“ (2 Cdo 165/2017, 3 Cdo 14/2017, 4 Cdo 157/2017, 5 Cdo 155/2016, 8 Cdo 67/2017). Dovolací súd nesmie byť vnímaný ako ďalší „odvolací súd“, resp. súd, ktorý by mohol a mal posúdiť všetko, čím sa zaoberali súdy oboch inštancií; nemôže preto posudzovať všetky otázky, ktoré pred ním riešili tieto súdy (inak by sa stieral rozdiel medzi prvoinštančným, odvolacím a dovolacím konaním). Dovolací súd už opakovane uviedol, že v súvislosti s posudzovaním prípustnosti dovolania nie je oprávnený a ani povinný zakladať svoje úvahy na domnienkach alebo predpokladoch o tom, ktorú otázku mal dovolateľ na mysli (§ 421 ods. 1 CSP). Sama polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu niektorého problému, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

11. V danom prípade žalobca/dovolateľ podrobil kritike konanie a rozhodovanie odvolacieho súdu, vysvetľoval, v čom vidí nesprávnosť záverov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie, avšak ani pri posudzovaní podaného dovolania z hľadiska jeho obsahu nemožno ustáliť, ktorú konkrétnu právnu otázku (resp. otázky) riešenú odvolacím súdom považoval za tú, od ktorej sa odvolací súd pri rozhodovaní odklonil (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP).

12. Pokiaľ by dovolací súd absenciu konkrétne vymedzenej právnej otázky (otázok) nezohľadnil a napriek tomu by pristúpil aj k posúdeniu dôvodnosti podaného dovolania, uskutočnil by procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priechiaci sa cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (1 Cdo 23/2017, 2 Cdo 117/2017, 3 Cdo 6/2017, 4 Cdo 95/2017, 7 Cdo 140/2017, 8 Cdo 78/2017). Ak by bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu [a na tom základe ho (dokonca) prípadne zrušil], porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (II. ÚS 172/03).

13. Najvyšší súd však na záver naviac uvádza nasledovné. Ak mal žalobca v úmysle v dovolaní označiť za právnu otázku, resp. otázky „či žalobcom predložené dôkazy boli novými dôkazmi“, tak dovolací súd musí skonštatovať, že nejde o právnu otázku takú, ktorú má na mysli ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, nakoľko otázka toho, či ide o nové dôkazy, alebo dôkazy, ktoré mohol žalobca predložiť už v pôvodnom konaní, je vecou dokazovania všeobecných súdov, teda ide o skutkovú otázku, ktorá by nezakladala prípustnosť dovolacieho prieskumu dôvodnosti podaného dovolania (viď body 7.3. a 9. tohto rozhodnutia).

13.1. V prípade, ak mal dovolateľ v úmysle nastoliť v dovolaní otázku „či sú takéto dôkazy spôsobilým dôvodom obnovy konania“, tak dovolací súd konštatuje, že v každom konaní ide o individuálne posúdenie okolností či ide o ne/spôsobilý dôkaz, resp. dôvod pre obnovu konania. V predmetnom spore všeobecné súdy správne právne posúdili, že listinné dôkazy neboli novými dôkazmi, nakoľko žalobcom predložené listinné dôkazy objektívne už v čase pôvodného konania existovali (mal reálnu možnosť ich zistiť) a boli by na požiadanie vtedajšou správou katastra účastníkovi pôvodného konania vydané a mohol ich použiť aj v čase pôvodného konania. Žalobca niekoľkokrát vo svojom dovolaní uviedol, že o týchto listinných dôkazoch nevedel a preto ich nemohol reálne označiť v pôvodnom konaní. Avšak „len to“, že žalobca nevedel o ich existencii nemôže zakladať dôvodnosť obnovy konania. V danom prípade môžeme vychádzať zo zásady právo patrí bdelym (vigilantibus iura scripta sunt), žalobca predsa mohol predpokladať, kde sa môžu nachádzať listinné dôkazy potrebné pre konanie, a to na Správe katastra, keďže sa jednalo o predmet konania „určenie vlastníctva“. Navyše, odvolací súd mal za preukázané vzhľadom na obsah žalovanou v 30. rade predložených písomností samotného žalobcu (najmä podanie zo dňa 02. mája 2011 adresované Mestskému úradu v Hnúšti), že toto nasvedčuje pravdivosti tvrdeniu, že žalobca o minimálne prvých dvoch predložených listinných dôkazoch mal už v roku 2011 vedomosť a zrejme ich aj mal k dispozícii.

13.2. Naviac, ustálená judikatúra na ktorú žalobca v dovolaní poukázal, od ktorej sa malo prejednávane rozhodnutie odkloniť, nie je právne pre tento prípad relevantná, nakoľko prejednáva a týka sa iných právnych otázok.

13.3. Žalobca konkrétne uviedol rozhodnutie sp. zn. 2 Cdo 96/2008, v ktorom dovolací súd riešil problematiku, že: „Pokiaľ účastník zo svojej viny neuplatnil určitú skutočnosť v pôvodnom konaní, je vylúčený aj s dôkazmi, ktoré majú túto skutočnosť preukázať. Na účastníkovi občianskeho súdneho konania teda je, aby dbal o ochranu svojich práv aj tým, že úplne a pravdivo opíše všetky skutočnosti rozhodujúce pre konanie vo veci. Účastník je povinný starať sa o to, aby rozhodujúce skutočnosti boli súdu predložené, aby na ne aj označil dôkazy. U toho, kto má byť vlastníkom nehnuteľnosti sa predpokladá aj vedomosť o tom, čoho je vlastníkom, v akom rozsahu a ako mohol realizovať oprávnenia vlastníka, t. j. predmet svojho vlastníctva v medziach zákona držať, užívať a požívať jeho plody a úžitky a nakladať s nim. Pri takomto predpoklade je vylúčené, aby bolo možné skutočnosti vyplývajúce z geometrického plánu zo dňa 22.3.2007 považovať za také, ktoré neboli známe vlastníkovi, prípadne tomu, kto si robil vlastnícke nároky už v čase pôvodného konania a že by tieto skutočnosti nemohol bez svojej viny použiť v súdnom konaní.“ V prenesenom význame by bolo dané rozhodnutie dovolacieho súdu obdobou teraz prejednávaného sporu, a teda by bolo toto rozhodnutie skôr v neprospech dovolateľa.

13.4. Ako ďalšie rozhodnutie žalobca uviedol sp. zn. 5 Cdo 4/2001, ku ktorému uviedol nasledujúcu časť tohto rozhodnutia: „Spôsobilým dôvodom obnovy konania je nový listinný dôkaz, ktorý nemohol účastník bez svojej viny použiť v pôvodnom občianskom súdnom konaní, ak ním možno preukázať skutočnosť, ktorá môže pre účastníka privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Povoleniu obnovy pritom nebráni, ak už v pôvodnom konaní účastník neúspešne navrhoval súdu vykonať listinný dôkaz, ktorého obsah v tom čase ešte nepoznal.“ V danom prípade odvolací súd zamietol obnovu konania, a to z dôvodu, že dôvod obnovy nebol daný, pretože odvolateľom predložený dôkaz nebol nový, ktorý bez svojej viny nemohol použiť v pôvodnom konaní. Žalovaný ho v pôvodnom konaní označil a pre povolenie obnovy konania je právne bezvýznamné, že súdy tento dôkaz považovali za nerozhodný, a preto k jeho vykonaniu neprikrročili. Najvyšší súd preto uznesenie tohto odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie s nasledujúcim odôvodnením (uvedené sú najvýstižnejšie časti):

„V preskúmanej veci žalovaný v pôvodnom konaní tvrdil, že nebohý J.S. bol vojakom maďarskej armády a ako vojnový zajatec sa nachádzal v zajatí na území bývalého ZSSR. Táto okolnosť bola súdom známa a dokonca o nej vykonali dokazovanie listinnými dôkazmi (vyhlásením o dobách zamestnania podpísaným J.S. a potvrdeniami svedkov o správnosti údajov na tomto vyhlásení), ktoré však súdy nepovažovali za vierohodné. Zo spisu vyplýva, že žalovaný na preukázanie tejto tvrdenej skutočnosti navrhol vykonať dôkaz vyžiadaním správy z archívov Ruskej federácie, no súdy tomuto jeho návrhu nevyhoveli.“

„Skutočnosť, že sa súdy v pôvodnom konaní o zadováženie tohto dôkazu napriek návrhom žalovaného nepokúsili, nie je v tomto prípade z hľadiska skúmania dôvodov obnovy konania právne významná. Nejde o prípad nevykonania navrhovaného dôkazu z dôvodu, že ho súd považoval pre právne posúdenie veci za bezvýznamné, a teda nepotrebné a nerozhodujúce. V prejednávanej veci krajský súd v potvrdzujúcom rozsudku z 3. marca 1998, sp. zn. 12 Co 352/97, výslovne uviedol, že základnou otázkou, ktorú bolo potrebné riešiť, bola otázka, či J.S. bol civilnou osobou alebo bol vojakom maďarskej armády a vojnovým zajatcom. Navrhovaný dôkaz týkajúci sa tejto rozhodujúcej skutočnosti sa súdy nepokúsili zadovážiť len preto, lebo pre posúdenie uvedenej otázky považovali za postačujúce iné vykonané dôkazy.“

Išlo teda o dôkaz, ktorý už bol označený v pôvodnom konaní, ale bol nevykonaný súdom prvej inštancie, a to z dôvodu, že na posúdenie rozhodnej otázky vo veci mal za postačujúce iné vykonané dôkazy. Za uvedených okolností riešil dovolací súd otázku, či ide o nový dôkaz, ak už tento bol označený v pôvodnom konaní, alebo nebol vykonaný súdom. Najvyšší súd konštatuje, že ani v tomto prípade nejde o predmetnú situáciu, nakoľko dovolateľ neuviedol, že by označil, resp. neoznačil inkriminovaný dôkaz už v pôvodnom konaní.

13.5. Ako tretie rozhodnutie žalobca vo svojom dovolaní uviedol sp. zn. 4 Cdo 18/2010. Dovolateľ k tomuto rozhodnutiu uviedol nasledujúcu časť: „Nemožnosťou použiť dôkaz bez svojej viny v pôvodnom konaní nie je mienená len možnosť označiť dôkaz ale aj nemožnosť predložiť ho účastníkovi konania.“ Najvyšší súd však opäť vybral najpodstatnejšiu časť zo sp. zn. 4 Cdo 18/2010 pre lepšie pochopenie a interpretáciu zámeru tohto rozhodnutia: „Odporcom teraz tvrdený dôkaz je zjavne nespôsobilý k tomu, aby súd návrhu na povolenie obnovy konania vyhovel. V konaní bolo jednoznačne preukázané, že odporca bol prítomný na valnom zhromaždení konanom dňa 22. júla 1998 a bol poverený vyhotovením

zápisnice z tohto rokovania. Bolo preto nespochybniteľné, že o predmetnej zápisnici mal vedomosť už v čase pôvodného konania a jej obsah poznal. Rovnako bolo v konaní bezpečne preukázané, že odporca v pôvodnom konaní nenavrhol vykonať dôkaz touto zápisnicou. Neobstojí tvrdenie odporcu uvádzané v dovolaní (por. jeho bod II.), že bol síce zapisovateľom na rokovaní valného zhromaždenia, avšak zápisnicou nedisponoval a túto mu poskytla až E. B.. Nič totiž nebránilo odporcovi navrhnúť v pôvodnom konaní vykonať dokazovanie zápisnicou z predmetného valného zhromaždenia, pričom o jej zadováženie mohol požiadať konajúci súd, ktorý by predloženie predmetnej zápisnice (v prípade, že by to považoval za relevantné pre rozhodnutie vo veci) do súdneho spisu sám zabezpečil. Takýto návrh na vykonanie dokazovania však v pôvodnom konaní podaný nebol, hoci odporca potrebné informácie v tom čase mal, a preto v tomto štádiu konania nie je už rozhodujúci ani obsah zápisnice.“ Na základe uvedeného je možné konštatovať, že v tomto prípade išlo o dôkaz, ktorý „neobstál“ ako nový dôkaz, nakoľko bolo všeobecnými súdmi zjavne preukázané, že dovolateľ o dôkaze vedel v pôvodnom konaní, no neoznačil ho a z toho dôvodu, takýto dôkaz nie je novým dôkazom a ani dôvodom pre začatie obnovy konania.

13.6. V prípade, ak by aj dovolací súd hľadal a našiel otázky, alebo dovolateľ mal na mysli otázky uvedené v bode 13. a 13.1. tohto rozhodnutia (pričom len jedna z nich bola právnou otázkou) a najvyšší súd by pripustil k prieskumu dôvodnosti dovolania žalobcu, tak by bolo jednoznačné, že ani jedno z troch uvedených rozhodnutí nie je aplikovateľné na prejednávany spor a preto by nebolo možné tvrdiť, že by sa odvolací súd odklonil od ustálenej judikatúry. Preto aj za takejto situácie by opäť najvyšší súd dovolanie žalobcu odmietol.

14. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov preto najvyšší súd dospel k záveru, že na podklade dovolania žalobcu nemožno uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

15. Najvyšší súd preto dovolanie žalobcu v časti namietajúcej nesprávne právne posúdenie veci (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP), podľa § 447 písm. f/ CSP odmietol.

16. Dovolací súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

17. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.